

Förtydligande av vad som krävs för erhållande av behörighetsbevis eller certifikat i enlighet med STCW-Manila

Bakgrund

För cirka sex år sedan beslutade det internationella sjöfartsorganet International Maritime Organization (IMO) att en fullständig revision av International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers (STCW) skulle inledas. Orsaken till detta var att fartygens tekniska utveckling i viss mån försvagat konventionen och att ytterligare behov av utbildning i säkerhet och sjöfartsskydd är nödvändig. Den reviderade STCW-konventionen beslutades i juni 2010 vid en diplomatkonferens i Manila, Filippinerna. Den kom där av att erhålla namnet STCW Manila.

Implementeringen av STCW Manila kan delas in i tre faser som sträcker sig över en femårsperiod. Dessa tre faser är implementerings-, utbildnings- och utbytesfasen. Implementeringsfasen ser Transportstyrelsen som genomförd i och med att regelverket för denna fas gick ikraft 1 januari 2012 i den nationella lagstiftningen.

Utbildningsfasen består i att identifiera skillnaderna mellan idag godkända utbildningar enligt STCW-konventionen och de ändringar som gjorts vid revisionen. Denna fas ska vara färdig senast 1 juli 2013. Efter detta datum får en medlemsstat inte utbilda annat än efter STCW Manila.

Utbytesfasen sträcker sig fram till och med 31 december 2016. Efter detta datum måste alla behörighetsbevis och certifikat uppfylla kraven enligt STCW-Manila för att vara fortsatt giltiga för tjänstgöring.

Nytt utseende på behörighetsbevis och certifikat

Transportstyrelsen har beslutat att behörighetsbevis och certifikat som är i enlighet med STCW Manila ska utfärdas på blått papper. De behörigheter och certifikat som utfärdats i enlighet med tidigare gällande författning är utfärdade på gult papper. Det blir på detta sätt enklare att se skillnad mellan behörigheter och certifikat som utfärdats i enlighet med STCW-Manila och de tidigare som utfärdats enligt STCW-95.

De nya behörighetsbevisen och certifikaten har också en högre inbyggd säkerhet än de tidigare, vilket är en ytterligare anledning till att Transportstyrelsen väljer att byta dokumenttyp.

De behörigheter och certifikat som inte är utfärdade av Transportstyrelsen på blått papper, måste bytas ut för att fortsatt giltiga för tjänstgöring efter 31 december 2016.

Vad krävs för utbyte av behörighetsbevis och certifikat med anledning av ändringarna enligt STCW-Manila?

Nedan anges vad som krävs för att erhålla behörighetsbevis eller certifikat i enlighet med STCW-Manila för den som redan innehar behörighetsbevis eller certifikat i enlighet med tidigare gällande författning.

Fartygsbefäl

För den som redan har en giltig behörighet, enligt tidigare gällande författning, som sjökaptän eller fartygsbefäl klass II-VII krävs följande för att byta ut sitt behörighetsbevis i enlighet med STCW Manila:

- Ett giltigt svenskt läkarintyg som uppfyller kraven enligt STCW-Manila där det framgår att sjömannen uppfyller de för befattningen aktuella syn- och hörselkraven.
- Ett års tjänstgöring som fartygsbefäl under de senaste fem åren, alternativt tre månaders tjänstgöring som fartygsbefäl under de senaste sex månaderna. Tjänstgöringen ska ha fullgjorts på fartyg i yrkesmässig trafik med bruttodräktighet om minst 20. I det fall tjänstgöringskravet inte uppfylls krävs genomgången behörighetsförlängande utbildning som inte är äldre än ett år. Detta förutsätter att den nuvarande behörigheten inte är förnyad mot bakgrund av en behörighetsförlängande utbildning.
- För erhållande av rättigheter på ECDIS godkända fartyg krävs intyg om godkänd ECDIS utbildning. Den som inte genomgått en godkänd ECDIS utbildning kommer att få en begränsning i sitt behörighetsbevis som lyder; "Från 2017-01-01 är behörighetsbeviset inte giltigt för tjänstgöring på fartyg utrustade med ECDIS".

Vad krävs mer från och med 1 januari 2017?

Ändringarna enligt STCW – Manila kräver att den som har en behörighet som Fartygsbefäl klass V eller högre och tjänstgör som fartygsbefäl på fartyg med en bruttodräktighet om 500 eller mer i internationell trafik, även ska uppfylla vissa utbildningskrav.

Vid sidan om grundbehörigheten ska sjömannen kunna uppvisa kursintyg i enlighet med STCW – Manila, alternativt giltigt certifikat, för:

- Grundläggande säkerhetsutbildning (Basic safety)
- Räddningsfarkoster och beredskapsbåtar
- Avancerad brand
- Grundläggande sjukvård

Med kursintyg för *grundläggande säkerhet, räddningsfarkoster och beredskapsbåtar* samt *avancerad brand* menas intyg över fortbildningskurs alternativt grundkurs som uppfyller kraven enligt STCW – Manila.

När det gäller *grundläggande sjukvård* har inga ändringar gjorts i utbildningen och därför är intyg enligt tidigare gällande regler fortfarande giltiga.

Med giltigt certifikat menas ett certifikat utfärdat enligt STCW – Manila. De svenska certifikaten är i dessa fall utfärdade på blått papper. Även certifikat utfärdade av en sjöfartsmyndighet i ett annat EU/EES – land är direkt giltiga på svenska fartyg, förutsatt att de uppfyller kraven enligt STCW – Manila.

För den som har en uppgift ombord för vilken Fartygssäkerhetsförordningen kräver ett visst certifikat, räcker det dock aldrig med ett utbildningsbevis. I dessa fall krävs alltid ett giltigt certifikat oavsett vilken grundbehörighet som innehas. I detta avseende har ingen förändring skett i och med STCW – Manila.

Maskinbefäl

För den som redan har en giltig behörighet, enligt tidigare gällande författning, som sjöingenjör eller maskinbefäl klass II-VII krävs följande för att byta ut sitt behörighetsbevis i enlighet med STCW Manila:

- Ett giltigt svenskt läkarintyg som uppfyller kraven enligt STCW-Manila där det framgår att sjömannen uppfyller de för befattningen aktuella syn- och hörselkraven.
- Ett års tjänstgöring som maskinbefäl under de senaste fem åren, alternativt tre månaders tjänstgöring som maskinbefäl under de senaste sex månaderna. Tjänstgöringen ska ha fullgjorts på fartyg i yrkesmässig trafik med en maskinstyrka om minst 75 kW. I det fall tjänstgöringskravet inte uppfylls krävs genomgången behörighetsförlängande utbildning som inte är äldre än ett år. Detta förutsätter att den nuvarande behörigheten inte är förnyad mot bakgrund av en behörighetsförlängande utbildning.

Vad krävs mer från och med 1 januari 2017?

Ändringarna enligt STCW – Manila kräver att den som har en behörighet som Maskinbefäl klass V eller högre, alternativt Fartygseltekniker och tjänstgör som maskinbefäl på fartyg med en maskinstyrka om 750 kW eller mer i internationell trafik, även ska uppfylla vissa utbildningskrav.

Vid sidan om grundbehörigheten ska sjömannen kunna uppvisa kursintyg i enlighet med STCW – Manila, alternativt giltigt certifikat, för:

- Grundläggande säkerhetsutbildning (Basic safety)
- Räddningsfarkoster och beredskapsbåtar
- Avancerad brand
- Grundläggande sjukvård

Med kursintyg för *grundläggande säkerhet, räddningsfarkoster och beredskapsbåtar* samt *avancerad brand* menas intyg över fortbildningskurs alternativt grundkurs som uppfyller kraven enligt STCW – Manila.

När det gäller *grundläggande sjukvård* har inga ändringar gjorts i utbildningen och därför är intyg enligt tidigare gällande regler fortfarande giltiga.

Med giltigt certifikat menas ett certifikat utfärdat enligt STCW – Manila. De svenska certifikaten är i dessa fall utfärdade på blått papper. Även certifikat utfärdade av en sjöfartsmyndighet i ett annat EU/EES – land är direkt giltiga på svenska fartyg, förutsatt att de uppfyller kraven enligt STCW – Manila.

För den som har en uppgift ombord för vilken Fartygssäkerhetsförordningen kräver ett visst certifikat, räcker det dock aldrig med ett utbildningsbevis. I dessa fall krävs alltid ett giltigt certifikat oavsett vilken grundbehörighet som innehas. I detta avseende har ingen förändring skett i och med STCW – Manila.

Manskapsbehörigheter

De behörighetsbevis som berörs är matros, lättmatros, motorman, och fartygselektriker.

För den som redan har en giltig behörighet, enligt tidigare gällande författning, krävs följande för att byta ut sitt behörighetsbevis i enlighet med STCW Manila:

- Ett giltigt svenskt läkarintyg som uppfyller kraven enligt STCW-Manila där det framgår att sjömannen uppfyller de för befattningen aktuella syn- och hörselkraven.
- För behörigheterna matros och motorman krävs ett års tjänstgöring i relevant befattning under den senaste femårsperioden före den 1 januari 2012. Om kraven för denna övergångsregel inte kan uppfyllas går det att söka ut behörigheterna mot bakgrund av kraven för en förstagångsbehörighet i enlighet med förordning (2011:1533) om behörigheter för sjöpersonal.
- För behörigheten lättmatros krävs att man kan uppvisa ett giltigt svenskt läkarintyg enligt STCW -Manila där det framgår att sjömannen uppfyller de för befattningen aktuella syn- och hörselkraven.
- För behörighet som fartygselektriker krävs att man före den 1 januari 2012 tjänstgjort som fartygselektriker i minst 12 månader den senaste femårsperioden och uppfyller relevanta utbildningskrav enligt STCW -koden, sektion A-III/7. Alternativt kan behörigheten sökas ut mot bakgrund av kraven för en förstagångsbehörighet i enlighet med förordning (2011:1533) om behörigheter för sjöpersonal.

Från 1 januari 2017 kommer även separata giltiga certifikat (inte äldre än 5 år) att krävas i enlighet med kraven för den aktuella befattningen vid sidan om grundbehörigheten. Vilka certifikat det rör sig om beror på vilken funktion du har ombord. Exempel på sådana certifikat är *Grundläggande säkerhetsutbildning (Basic safety)*, *Räddningsfarkoster och beredskapsbåtar*, *Avancerad brand* osv.

Specialbehörigheter

Den som har en giltig specialbehörighet enligt tidigare gällande författning behöver uppfylla förnyelsekraven i enlighet med Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2011:116) och allmänna råd, för att behörigheten ska kunna utfärdas i enlighet med STCW-Manila.

Dessa är specialbehörighet för:

- Oljelasthantering
- Kemikalielasthantering
- Gaslasthantering
- Krishantering
- Farligt gods
- Befälhavare på fiskefartyg
- Allmänt behörig radiooperatör i GMDSS (GOC)
- Begränsat behörig radiooperatör i GMDSS (ROC)

Certifikat

För den som redan har ett certifikat eller motsvarande påteckning genom sitt behörighetsbevis i enlighet med tidigare gällande författning gäller nedanstående för att certifikatet ska kunna utfärdas i enlighet med STCW-Manila.

Grundläggande säkerhetsutbildning

Det har genom revisionen av STCW -konventionen ändrats i utbildningens innehåll och certifikatets giltighetstid begränsas även till fem år.

Detta innebär att du måste genomgå en godkänd fortbildningskurs och ansöka om ett nytt certifikat om ditt certifikat är äldre än 5 år, eller är utfärdat på gult behörighetspapper.

För att kunna gå en fortbildningskurs krävs tidigare certifikat alternativt påteckning på behörighetsbeviset (regel VI/1). Dessutom krävs minst tre månaders relevant sjötjänstgöring under de senaste fem åren. För övriga krävs en ny genomgången grundkurs, inte äldre än fem år.

Räddningsfarkoster och beredskapsbåtar

Det har genom revisionen av STCW – konventionen inte ändrats i utbildningens innehåll, däremot kommer certifikatets giltighetstid att begränsas till fem år.

Detta innebär att du måste genomgå en godkänd fortbildningskurs och ansöka om ett nytt certifikat om ditt certifikat är äldre än 5 år, eller är utfärdat på gult behörighetspapper. Alternativt kan du ansöka om certifikatet mot bakgrund av förstagångskravet, d.v.s. 12 månaders tjänstgöring till sjöss och aktivt deltagit i handhavandet av fartygets livräddningsutrustning.

För att kunna gå en fortbildningskurs krävs tidigare certifikat, alternativt behörighet som fartygsbefäl klass VII – Sjökapten samt maskinbefäl klass VII – Sjöingenjör. Dessutom krävs minst tre månaders relevant sjötjänstgöring under de senaste fem åren. För övriga krävs en ny genomgången grundkurs, inte äldre än fem år.

Snabba beredskapsbåtar

Denna utbildning har genom revisionen av STCW -konventionen ändrats vad gäller innehåll och certifikatets giltighetstid begränsas även till fem år.

Detta innebär att du måste genomgå en godkänd fortbildningskurs och ansöka om ett nytt certifikat om ditt certifikat är äldre än 5 år, eller är utfärdat på gult behörighetspapper.

För att kunna gå en fortbildningskurs krävs tidigare certifikat. Dessutom krävs minst tre månaders relevant sjötjänstgöring under de senaste fem åren. För övriga krävs en ny genomgången grundkurs, inte äldre än fem år.

Avancerad brandbekämpning

Det har genom revisionen av STCW –konventionen inte ändrats i utbildningens innehåll, däremot kommer certifikatets giltighetstid att begränsas till fem år.

Detta innebär att du måste genomgå en godkänd fortbildningskurs och ansöka om ett nytt certifikat om ditt certifikat är äldre än 5 år, eller är utfärdat på gult behörighetspapper.

För att kunna gå en fortbildningskurs krävs tidigare certifikat, alternativt behörighet som fartygsbefäl klass VII – Sjökapten samt maskinbefäl klass VII – Sjöingenjör. Dessutom krävs minst tre månaders relevant

sjötjänstgöring under de senaste fem åren. För övriga krävs en ny genomgången grundkurs, inte äldre än fem år.

Grundläggande sjukvårdsutbildning

Denna utbildning har inte ändrats i innehåll vad gäller STCW – konventionen. Certifikatet är inte tidsbegränsat.

Detta medför att den som har ett giltigt certifikat i enlighet med tidigare gällande författning för grundläggande sjukvårdsutbildning eller behörighet som fartygsbefäl klass VII – Sjökapten samt maskinbefäl klass VII – Sjöingenjör kan söka ut ett certifikat i enlighet med STCW Manila hos Transportstyrelsen.

Om du har ett tidigare certifikat eller ett behörighetsbevis där detta certifikat ingått måste ett nytt certifikat utfärdas för att vara giltigt efter den 31 december 2016.

Sjukvårdare ombord

Denna utbildning har inte ändrats i innehåll vad gäller STCW - konventionen. Certifikatet har sedan tidigare haft en giltighet på fem år.

Detta medför att en kurs som är i enlighet med Transportstyrelsens föreskrifter (2011:116) och allmänna råd om utbildning och behörigheter för sjöpersonal måste genomgå för erhållande av ett certifikat som är i enlighet med STCW Manila.

Detta innebär att du måste genomgå en godkänd kurs och ansöka om ett nytt certifikat om ditt certifikat är äldre än 5 år, eller är utfärdat på gult behörighetspapper.

Certifikat för Olje- och Kemikalielasthantering

Detta certifikat är nytt i och med STCW-Manila. För att erhålla detta certifikat krävs att du uppfyller kraven för ett förstagångscertifikat enligt förordning (2011:1533) om behörigheter för sjöpersonal.

Certifikat för Gaslasthantering

Detta certifikat är nytt i och med STCW-Manila. För att erhålla detta certifikat krävs att du uppfyller kraven för ett förstagångscertifikat enligt förordning (2011:1533) om behörigheter för sjöpersonal.

Certifikat för snabba fartyg

Denna utbildning har inte ändrats i innehåll vad gäller STCW - konventionen, vilket medför att den som har ett giltigt certifikat i enlighet med tidigare gällande författning för snabba fartyg kan byta ut detta till ett certifikat i enlighet med STCW Manila efter ansökan hos Transportstyrelsen. Om du har ett behörighetsbevis utfärdat på gult behörighetspapper måste detta bytas ut för att vara giltigt efter den 31 december 2016.

Certifikat för skyddsansvarig ombord (SSO)

Denna utbildning har inte ändrats i innehåll vad gäller STCW -konventionen vilket medför att den som har ett giltigt certifikat i enlighet med tidigare gällande författning för skyddsansvarig ombord kan byta ut detta till ett certifikat i enlighet med STCW Manila efter ansökan hos Transportstyrelsen. Om du har ett behörighetsbevis utfärdat på gult behörighetspapper måste detta bytas ut för att vara giltigt efter den 31 december 2016.

Certifikaten för grundläggande sjöfartsskyddsutbildning

Detta certifikat är nytt i och med STCW -konventionen. Certifikatet erhålls mot bakgrund av godkänd utbildning eller enligt övergångsbestämmelse i förordning (2011:1533) om behörigheter för sjöpersonal.

Certifikat för sjöpersonal med särskilda sjöfartsskyddsuppgifter

Detta certifikat är nytt i och med STCW -konventionen. Certifikatet erhålls mot bakgrund av godkänd utbildning eller enligt övergångsbestämmelse i förordning (2011:1533) om behörigheter för sjöpersonal.

Säkerhetsutbildning för fiskare

Denna utbildning har inte ändrats i innehåll vad gäller STCW Manila. Certifikatet har sedan tidigare haft en giltighet på fem år.

Detta innebär, precis som tidigare, att du måste genomgå en ny godkänd kurs om din utbildning är äldre än 5 år.

När ska jag ansöka om nytt behörighetsbevis eller certifikat?

För att utbytet av behörigheter och certifikat ska ske så smidigt som möjligt ser Transportstyrelsen gärna att ansökan sker när behörigheten går ut. För den som har en behörighet eller certifikat som går ut 31 december 2016 rekommenderar Transportstyrelsen att ansökan om förnyelse sker i god tid innan utgångsdatum. Detta eftersom handläggningstiden innan detta årsskifte kan vara längre än normalt.

För den som behöver genomgå en fortbildningskurs för förnyelse av sina certifikat rekommenderar Transportstyrelsen att även detta görs i god tid innan årsskiftet 2016-2017. Detta med anledning av eventuell platsbrist på aktuella utbildningar.

Hur ansöker man om behörighet eller certifikat?

Ansökan sker på enklast sätt via e-tjänsten ”Mina sidor för sjömän”. Vid ansökan om en behörighet eller ett certifikat i enlighet med STCW-Manila för den som idag har behörighet eller certifikat i enlighet med tidigare gällande författning, ska kategori ”förnyelse” väljas. I dagsläget är avgiften för detta 800 kr.

Vad händer den 1 januari 2017?

I det fall sjömannen inte har de behörighetsbevis eller certifikat, som krävs för sin befattning, i enlighet med STCW Manila så kan sjömannen inte tjänstgöra. Det är därför av största vikt att utbytet av behörigheter och certifikat blir gjorda innan 1 januari 2017.

Den sjöman som väntar till efter 31 december 2016 med att byta ut sin behörighet, som är utfärdad i enlighet med tidigare författning, måste uppfylla förnyelsekraven enligt Transportstyrelsens föreskrifter (2011:116) och allmänna råd om utbildning och behörigheter för sjöpersonal.

Dessutom krävs att sjömannen vid ansökan om behörigheten uppvisar giltigt certifikat för *grundläggande säkerhetsutbildning, räddningsfarkoster och beredskapsbåtar, avancerad brandbekämpning och grundläggande utbildning i sjukvård.*

Kontakt

Frågor med anledning av skrivelsen kan ställas till:

sjofart.behorighet@transportstyrelsen.se, eller

Telefon 0771-41 33 00

Bo Bergström
Chef för Sektionen för sjöpersonal